

Дисципліна за вибором студента
СКЛАДОВІ СИЛАБУСУ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ
«Організація психологічної підтримки сім'ї»

(денна форма навчання)

I. Основна мета засвоєння курсу полягає у забезпеченні професійної компетентності майбутніх вихователів з проблеми організації психологічної підтримки сім'ї.

II. Місце освітнього компонента в програмі підготовки фахівців певної спеціальності / освітньої програми.

Освітній компонент «Організація психологічної підтримки сім'ї» дозволяє набути студентам додаткових фахових компетенцій при опануванні циклу освітніх компонентів професійної підготовки.

III. Завдання освітнього компонента сформувані у майбутніх психологів знання про шляхи надання психологічної допомоги сім'ї.

IV. Основні знання та уміння, яких набуває студент після опанування даного освітнього компонента

Основні знання:

- основні теоретичні напрямки психологічної практики, систему психологічних знань, закономірностей міжособистісних стосунків у сім'ї, що становлять основу професійної компетентності майбутніх практичних психологів дошкільної ланки освіти.

- основні методи роботи з найбільш типовими формами запиту стосовно роботи психолога з сім'єю, види і прийоми психологічної допомоги в роботі з сім'єю.

- професійно значущі якості майбутнього психолога-дошкільника для взаємодії з родиною: толерантності, емпатії, спостережливості, співчуття, відповідальності тощо; вимоги до особистості та професійних характеристик практикуючого психолога.

Основні вміння:

- використовувати отримані знання для здійснення психопрофілактичної, психодіагностичної, психокорекційної складової професійної діяльності; застосовувати отримані теоретичні знання для організації психологічної підтримки сім'ї, яка є предметом уваги системи дошкільної освіти.

- користуватися сучасною методологією аналізу сімейних проблем і явищ; орієнтуватися в проблемах сім'ї, які стосуються її функціонування, особливостей психологічного клімату сім'ї та його впливу на формування повноцінної особистості дитини дошкільного віку.

- забезпечити належний рівень психічного здоров'я, соціально-психологічний захист і підтримку індивідуального розвитку членів родини.

V. Короткий зміст освітнього компонента

Тема 1. Психологія сімейних стосунків як розділ психології.

Предмет і проблематика психології сімейних стосунків. Шлюб і сім'я в історії суспільства. Національні особливості сімейних взаємин. Типи сімей в європейській культурі. Етнічні та конфесійні особливості сімей.

Тема 2. Основні характеристики сучасної сім'ї.

Сутність і структура сім'ї. Функції сім'ї. Різноманітні категорії сучасних сімей. Основні форми шлюбно-сімейних взаємин. Психологічне здоров'я сучасної сім'ї. Соціально-психологічна модель сімейних стосунків.

Тема 3. Перинатальна культура сім'ї.

Зміст і основні поняття «перинатальна культура». Основні напрями і шляхи формування перинатальної культури взаємин. Стадії життєвого циклу сім'ї. Батьківська компетентність та її фактори.

Тема 5. Сім'я як розвиваюче середовище для дитини з особливими потребами.

Діти з особливими потребами. Здоровий психологічний клімат як гарантія гармонійного розвитку дитини з обмеженими можливостями. Основні типи відносин батьків до хворої дитини. Види психологічної допомоги сім'ї хворої дитини.

Тема 6. Сімейне консультування як психологічна допомога.

Історичні корені сімейної психотерапії та сімейного консультування. Функції психологічного консультування щодо сімейних проблем: просвітницько-інформативна і терапевтична. Відмінні ознаки сімейного консультування та сімейної психотерапії. Порівняльний аналіз сімейного та індивідуального консультування. Діяльність практичного психолога щодо надання психологічної допомоги сім'ї: психологічна діагностика, психологічне консультування, психотерапія і психологічний тренінг.

Тема 7. Особистісний та професійний аспекти підготовки до професійної діяльності майбутнього психолога.

Роль і місце психолога в психологічному консультуванні. Модель ефективного консультування. Система цінностей та емоційне вигорання психолога. Етика психологічної практики. Оцінка результатів психологічного консультування.

Тема 8. Взаємодія психолога з батьками вихованців дошкільного навчального закладу.

Зміст і форма роботи. Консультативна робота з батьками. Форми консультативної роботи. Вимоги до консультативної роботи. Підвищення рівня психологічної освіти батьків.

Тема 9. Психологічне консультування сімей, в яких виховуються діти з особливими освітніми потребами.

Види взаємостосунків в сім'ях, де виховуються діти з особливими освітніми потребами. "Симбіотична єдність". "Емоційна ізоляція". Види соціальної та психологічної допомоги сім'ям дітей з особливими освітніми потребами. Психологічна корекція почуття образу у батьків по відношенню до хворої дитини.

VI. Назва кафедри та викладацький склад, який буде забезпечувати викладання курсу

Кафедра педагогіки і психології дошкільної освіти факультету педагогіки та психології: доцент Терещенко Л.А.

VII. Обсяги навчального навантаження та терміни викладання курсу

На вивчення освітнього компоненту відводиться 90 годин (3 кредити ЄКТС), з яких: лекційних – 18 год., семінарських – 16 год., самостійної роботи студентів – 56 год.

Дисципліна викладається у VIII семестрі.

VIII. Основні інформаційні джерела до вивчення освітнього компоненту

1. Андреева Т. В. Семейная психология: учеб. Пособие / Т. В. Андреева. - СПб.: Речь, 2005. - 436 с.

2. Кісарчук З. Г. Психологічна допомога сім'ї: навч. посібник / З. Г. Кісарчук, О. І. Єрмусевич. - К.: Главник, 2006. -128 с.

3. Психологія сім'ї: навч. посібник /за заг. ред. В. М. Поліщука. - Суми: Університетська книга, 2009.-282 с.

4. Ключева Н.В. Психолог и семья: диагностика, консультации, тренинг /Н.В. Ключева. - Ярославль: Академия развития, 2001. —160 с.

5. Семиченко В. А. Психологія та педагогіка сімейного спілкування: навч. посібник / В. А. Семиченко, В.С. Заслуженюк. - К.: Веселка, 1998.-214 с.

IX. Система оцінювання: модульний контроль, диференційований залік.

Поточний контроль: усне опитування, виконання завдань, перевірка самостійної роботи.

Підсумковий контроль: залік у VIII семестрі.